

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 436/2022-60

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 3 T 72/2020 z 12. apríla 2022 a proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 Tos 43/2022 zo 4. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 1. júla 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 T 72/2020 z 12. apríla 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 Tos 43/2022 zo 4. mája 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre pokus obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu spolupáchatelstvom podľa § 14 ods. 1 a § 20 k § 222 ods. 1 a ods. 5 písm. a) Trestného zákona a pre prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 352

ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ je stíhaný väzobne z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom lehota jeho väzby začala plynúť 16. mája 2018 o 11.17 h.

2.1. Sťažovateľ žiadosťou z 23. marca 2022 požiadal okresný súd o prepustenie z väzby na slobodu, resp. o nahradenie jeho väzby, o ktorej okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku jeho žiadosť zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil prevzatím záruky ponúknutej dôveryhodnou osobou, podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil prevzatím záruky ponúknutej dôveryhodnou osobou, podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku zamietol návrh sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou, podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku zamietol návrh sťažovateľa o nahradenie väzby peňažnou zárukou a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

2.2. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol a zároveň podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku zamietol návrh sťažovateľa na nahradenie väzby peňažnou zárukou.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu v podstatnom namieta, že okresný súd arbitrárne zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, resp. aj jeho žiadosť o nahradenie väzby a následne aj krajský súd napadnutým uznesením jeho sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú arbitrárne zamietol. Sťažovateľ v tejto súvislosti predovšetkým namieta, že 1.) jeho väzba trvá neprímerane dlho; 2.) dôvod tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je v jeho prípade daný; 3.) záver konajúcich súdov o nemožnosti nahradenia jeho väzby nie je dostatočne odôvodnený, pričom konajúce súdy nevypočuli osobu ponúkajúcu v jeho prospech peňažnú záruku.

V rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta aj existenciu zbytočných prierahov pri rozhodovaní okresného súdu v merite jeho trestnej veci (t. j. o obžalobe, ktorá na neho bola podaná).

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených práv napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, napadnuté uznesenia zrušil a vec im vrátil na nové konanie a rozhodnutie a sťažovateľa prepustil z väzby na slobodu.

5. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označených práv napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že okresný súd arbitrárne zamietol jeho návrh na prepustenie z väzby na slobodu a následne aj krajský súd jeho sťažnosť proti predmetnému uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú arbitrárne zamietol. V rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta aj existenciu zbytočných priťahov pri rozhodovaní okresného súdu v merite jeho trestnej veci, t. j. o obžalobe, ktorá na neho bola podaná.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum.

10. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], v časti ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde] a v časti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu:

11. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

12. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

13. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

15. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by príslušný súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou. Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

15.1. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotliviec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru, s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovné alebo implikované.

16. Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantuje tento článok, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06, III. ÚS 122/2012), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje konajúce súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09). Článok 5 ods. 4 dohovoru zároveň osobám pozbaveným osobnej slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody a dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné.

17. V každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je ústavný súd povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier proti Francúzsku z 26. 10. 1991, *Annuaire*, č. 207; Navarra proti Francúzsku z 23. 11. 1993, *Annuaire*, č. 273-B a ďalšie).

18. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval príslušný súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

18.1. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny

orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 237/2021).

19. Pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu teda úlohou ústavného súdu nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo/nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu vyhovieť. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

20. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020).

20.1. Krajský súd v rámci posúdenia splnenia materiálnych podmienok väzby sťažovateľa pristúpil najskôr k posúdeniu dôvodnosti podozrenia, že sťažovateľ spáchal skutky, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, resp. dôvodnosti podania obžaloby, pričom dospel k záveru, že táto z dosiaľ zadováženej dôkaznej situácie vyplýva. Krajský súd konštatoval, že sťažovateľ je zatiaľ zo stíhanej trestnej činnosti usvedčovaný najmä výpoveďou svedkyne [REDACTED], ale aj výpoveďami svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. S týmito výpoveďami korešponujú aj zabezpečené listinné dôkazy, ktoré sú obsahom spisového materiálu. Všetky tieto dôkazy sú podporované aj viacerými znaleckými posudkami vypracovanými v tejto veci. Na všetky tieto dôkazy (aj ich obsah) pritom správne a podrobne poukázal v napadnutom uznesení už okresný súd. Podľa názoru krajského súdu dosiaľ neboli produkované také „nové“ dôkazy, ktoré by boli výrazným spôsobom len v prospech sťažovateľa a ktoré by už viedli k odôvodnenému záveru o neexistencii či podstatnom oslabení dôvodov jeho väzby. V tejto súvislosti krajský súd zdôraznil, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, resp. nevine obvineného, ale posudzujú len to, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, v ktorom sa vidí trestný čin. Existencia takéhoto dôvodného podozrenia pritom predpokladá, že sú dané skutočnosti alebo informácie, ktorými by bolo možné presvedčiť nezávislého a objektívneho pozorovateľa o tom, že sa dotyčná osoba mohla dopustiť trestného činu. Tieto skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemusia byť na rovnakej úrovni ako skutočnosti potrebné k odôvodneniu odsúdenia a nie sú ani v rozpore so zásadou prezumpcie neviny. Krajský súd preto považoval materiálne podmienky väzby u sťažovateľa aj v tomto štádiu trestného konania naďalej za bezvýhradne splnené.

20.2. Pokiaľ ide o opodstatnenosť trvania dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že u sťažovateľa sú aj naďalej dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd konštatoval, že sťažovateľ bol dosiaľ už osemkrát súdne trestaný pre spáchanie majetkovej, ako aj násilnej trestnej činnosti. Pokiaľ pritom sťažovateľ namieta, že niektoré odsúdenia sú zahladené, krajský súd zdôraznil, že zahladenie odsúdenia neznamená, že sťažovateľ skutky, pre ktoré bol právoplatne odsúdený, nespáchal, resp. že nemá sklony k páchaniu trestnej činnosti. Sťažovateľ sa pritom už v minulosti dopustil aj rovnakých, resp. podobných majetkových trestných činov, ktoré sú mu kladené za vinu aj v súčasnosti, a preto ho možno hodnotiť ako osobu s evidentnými sklonmi k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti, najmä majetkového a násilného charakteru. Krajský súd zároveň poukázal na to, že aktuálne stíhanej trestnej činnosti sa mal sťažovateľ dopustiť navyše v čase nahradenia svojej väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka s nariadenou kontrolou technickými prostriedkami a uloženými primeranými obmedzeniami a povinnosťami v inej svojej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 28 T 53/2013, pričom je navyše trestne stíhaný aj pre ďalšie trestné činy, ktorých sa mal rovnako dopustiť v čase takéhoto nahradenia svojej väzby. Podľa názoru krajského súdu je preto vo vzťahu k sťažovateľovi možné ustáliť, že v minulosti uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody pravdepodobne nemali na neho potrebný prevýchovný vplyv, čo len negatívne dokresľuje jeho osobu a zvyrazňuje potrebu jeho dočasnej izolácie od spoločnosti s cieľom zabrániť mu v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Väzba preto u sťažovateľa jednoznačne plní svoj preventívny charakter, a nie represívny, ako to tvrdí sťažovateľ. Krajský súd v závere uviedol, že rozhodovanie o väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku sa odohráva vždy v rovine pravdepodobnosti (nie istoty) vo vzťahu k dôsledkom, ktoré môžu nastať, ak nebude sťažovateľ vo väzbe. Pri rozhodovaní o väzbe tak môže súd pokračovania v trestnej činnosti len odhadovať, a preto nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany väzobne stíhaných obvinených už k takýmto konaniam alebo pokusom o ne došlo. Dôvody väzby pritom nemusia v konkrétnom prípade vyplývať iba z konania obvineného, ale môžu byť dané aj inými konkrétnymi skutočnosťami.

20.3. Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby sťažovateľa, krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že účel sledovaný väzbou nemožno u sťažovateľa nahradiť prijatím záruky dôveryhodnej osoby alebo peňažnej záruky, a to ani v sume 60 000 eur ponúknuť krajskému súdu, či dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd preto ani nepovažoval návrhy sťažovateľa na vypočutie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] či [REDAKOVANÉ] za dôvodné. S poukazom na skutočnosť, že prvá osoba ponúkajúca záruku má byť dlhoročnou rodinnou priateľkou sťažovateľa a druhá je jeho dcérou, krajský súd uviedol, že tieto nijakým spôsobom nevedeli pozitívne ovplyvniť jeho správanie v minulosti, a preto zostáva nezodpovedanou otázkou, ako by jeho správanie ovplyvnili v súčasnosti. Krajský súd zároveň konštatoval, že správanie sťažovateľa pozitívne neovplyvnila ani jeho družka [REDAKOVANÉ], ktorá je taktiež podozrivou z uvedenej trestnej činnosti. Vychádzajúc z uvedeného, krajský súd konštatoval, že postup vyúsťujúci do výsluchov týchto osôb (ako to navrhoval sťažovateľ) by prichádzal do úvahy len v prípade, že by súd mienil ponúknuť inštitúty na náhradu väzby sťažovateľa prijať. Vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaného prípadu a osobu sťažovateľa krajský súd takéto náhrady za jeho väzbu nepovažoval za dostatočné, a to ani za súčasného uloženia primeraných obmedzení a povinností či prípadného využitia technických prostriedkov.

Podľa názoru krajského súdu ani v aktuálnom štádiu trestného konania nie je možné u sťažovateľa nahradiť jeho väzbu iným miernejším inštitútom sledujúcim rovnaký účel ako priamy výkon väzby. Krajský súd zároveň zdôraznil, že už v minulosti bol u sťažovateľa realizovaný výkon viacerých inštitútov nahradzujúcich inak priamy výkon väzby, ktoré ale zjavne svoj účel nespĺnili. Tiež poukázal, že pokiaľ je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, možno podľa § 80 ods. 2 Trestného poriadku záruku prijať alebo uložiť dohľad probačného a mediačného úradníka a nahradiť nimi väzbu len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu, ktoré sa posudzujú komplexne z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu, pričom krajský súd u sťažovateľa v aktuálnom štádiu trestného konania žiadne takéto výnimočné okolnosti nezistil.

20.4. Napokon vo vzťahu k namietaným priet'ahom v jeho trestnom stíhaní krajský súd uviedol, že z hľadiska posúdenia zákonnosti prebiehajúceho trestného konania neboli zistené žiadne závažné nedostatky, resp. neboli zistené subjektívne priet'ahy okresného súdu, ktorý vo veci postupuje plynulo, nariaďuje hlavné pojednávania, a nebolo zistené ani nedodržanie procesných lehôt týkajúcich sa trvania väzby obžalovaného, kde v zmysle § 76 ods. 6 písm. c) Trestného poriadku celková lehota väzby nesmie presiahnuť v prejednávacom prípade 48 mesiacov.

21. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj obsahu uznesenia okresného súdu vyplýva, že vo veci konajúce súdy za hlavný dôvod pretrvávajúcej obavy z možného pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom považovali jeho trestnú minulosť, v rámci ktorej bol odsúdený za obdobnú trestnú činnosť, za akú je aktuálne stíhaný, a tiež to, že v čase rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bolo proti nemu vedené ďalšie trestné stíhanie, ale najmä tú skutočnosť, že trestnej činnosti sa mal dopustiť v čase nahradenia svojej väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v inej trestnej veci. Podľa názoru ústavného súdu všeobecné súdy (najmä okresný súd) vo svojich rozhodnutiach riadne odôvodnili aj existenciu materiálnych dôvodov väzby, a to s prihliadnutím na okolnosť, že pri rozhodovaní o väzbe neposudzujú vinu obvineného (sťažovateľa), ale (okrem iného) zisťujú existenciu skutočností zakladajúcich dôvodné podozrenie, že obvinený (obžalovaný – sťažovateľ) spáchal trestný čin, pre ktorý je stíhaný. V štádiu trestného konania po podaní obžaloby je pritom miera tohto podozrenia z podstaty veci vyššia, než to je v štádiu prípravného konania, pričom z dokumentácie predloženej ústavnému súdu sťažovateľom nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by toto podozrenie v jeho prípade v relevantnej miere rozptyľovali.

22. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu dospel k záveru, že z jeho odôvodnenia (v spojení s rozhodnutím okresného súdu) vo vzťahu k zákonom predpokladanému dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pre ktorý bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce preventívnu väzbu, ktorá bola u sťažovateľa ustálená, a ktoré zároveň podľa súdov vylučujú možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé, práve naopak, hodnotí ich ako dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné. Krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretoval

a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

23. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.3. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu:

24. Článok 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby pozbavenie osobnej slobody bolo zákonné a v súlade s konaním ustanoveným zákonom, pričom dohovor tu priamo odkazuje na vnútroštátne právo a upravuje povinnosť dodržiavať hmotné aj procesné právne normy, a taktiež povinnosť, aby každé pozbavenie osobnej slobody zároveň bolo v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou.

25. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru bez toho, aby špecifikoval, porušenie konkrétne ktorého práva podľa čl. 5 ods. 1 namieta. Z obsahu odôvodnenia ústavnej sťažnosti však vyplýva, že namieta porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

26. Ústavný súd v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru konštatuje, že ústavnou sťažnosťou bolo napadnuté uznesenie krajského súdu o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa (rozhodovalo sa o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu). Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa však *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka o porušení práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru je preto neopodstatnená (obdobne napr. I. ÚS 352/06, III. ÚS 34/07, III. ÚS 67/08, II. ÚS 105/2019).

27. Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

28. V rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietal aj porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru pri rozhodovaní okresného súdu v merite jeho trestnej veci, t. j. o obžalobe, ktorá na neho bola podaná.

29. Sťažovateľ však túto námietku náležite nepremietol do petitu svojej ústavnej sťažnosti, keďže ním namietal porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru „len“ vo vzťahu k napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu.

30. Petit ústavnej sťažnosti tak v tejto časti zjavne nezodpovedá odôvodneniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, a preto táto časť ústavnej sťažnosti nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

31. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa v tejto časti ústavnej sťažnosti netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale ide o petit ústavnej sťažnosti ako esenciálnu obsahovú náležitosť ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti.

32. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto uznesenia).

33. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

34. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadava, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

35. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom,

žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu